

Življenjepisi osebnosti na dodatnem kompletu kart Neustrašne ženske (Fierce Women WoW Cards)

1

Leta 2018 je hrvaška nevladna organizacija K-zona razvila inovativno družabno igro s kartami *Neustrašne ženske* (Fierce Women), ki sodelujoče seznanja z dosežki žensk na področju kulture, politike, znanosti, feminizma, človekovih pravic in umetnosti. S to zabavno, poučno in družbeno angažirano igro s kartami lahko pri pouku ali doma naslovite vprašanje enakosti spolov. Več o kartah *Neustrašne ženske* na spletni strani: www.fierce-women.net.

V Sloveniji so karte dostopne v Mestu žensk – Društvu za promocijo žensk v kulturi, ki je leta 2020 v sodelovanju s K-zono, Tiiiit! Inc. (Severna Makedonija) in Outlandish Theatre Platform (Irska) v okviru projekta Women on Women (Ženske o ženskah) pripravilo dodaten, brezplačen komplet igralnih kart *Neustrašne ženske* (WoW), na katerih so upodobljene tudi »neustrašne« ženske iz Slovenije. Dodatni set je kompatibilen z izvirnim. Več informacij: tea.hvala@cityofwomen.org.

Opise osebnosti na kartah *Neustrašne ženske* je iz angleščine za Mesto žensk prevedla Jedrt Lapuh Maležič in jezikovno pregledala Maja Sužnik.

Ime	Kratek življenjepis
Dragojla Jarnevič	Učiteljica, pisateljica, alpinistka in članica Hrvaškega pedagoškega in literarnega združenja, ki je bila dejavna v ilirskem gibanju. Zoperstavljala se je tradicionalnim ženskih vlogam in njen <i>Dnevnik</i> , ki ga je pisala 41 let, velja za najbolj intimen avtoportret v moderni hrvaški literaturi. (1812–1875)
Giuseppina Martinuzzi	Socialistka, feministka, pedagoginja in pesnica. Ob delu z otroki iz najrevnejših družin delavskega razreda je postala občutljiva na družbene krivice, pripravilo pa jo je tudi na poznejše politično udejstvovanje. Kot socialistka je poudarjala, da mora boj proti fašizmu nujno vključevati tudi boj proti kapitalizmu. (1844–1925)
Maude Delap	Morska biologinja samoukinja in prva oseba, ki je vzgojila meduze v ujetništvu. Gojila jih je v steklenih vrčih in opazovala njihov življenjski cikel. Zaradi njenega pionirskega dela je znanost spoznala zapletene življenjske cikle teh organizmov, zlasti med fazama meduze in hidre. (1866–1953)
Vita Zupančič	Učiteljica in surdopedagoginja, članica Splošnega slovenskega ženskega društva in soustanoviteljica Društva slovenskih učiteljic. Poudarjala je pomen izobraževanja za neodvisnost gluhonemih deklet in pustila pečat na Ustanovnem zavodu za gluhoneme v Ljubljani, kjer je bila zaposlena 23 let. (1868–1950)
Kathleen Lynn	Ena od prvih žensk, ki so diplomirale iz medicine na Univerzitetnem kolidžu v Dublinu, in političarka stranke Sinn Féin. Vodila je kampanje za enake pravice žensk in skupaj s svojo življenjsko sopotnico, enako neustrašno Madeleine French-Mullen, leta 1919 ustanovila bolnišnico Saint Ultan's, edino bolnišnico na Irskem, ki so jo v celoti upravljale ženske. (1874–1955)
Zofka Kveder	Pisateljica, novinarka in ena od prvih zagovornic emancipacije žensk v slovanskih deželah. V svoji prvi knjigi <i>Misterij žene</i> je pisala o trpljenju žensk, v prvi izdaji mesečnika <i>Ženski svet</i> , ki ga je ustanovila leta 1917, pa je zahtevala žensko volilno pravico. (1878–1926)
Rosa Plaveva	Socialistka in ena od prvih aktivistk za pravice žensk v Makedoniji. Organizirala je prve demonstracije za enakost žensk in moških v Skopju leta 1908, vse življenje pa je prigovarjala Makedonkam, naj se uprejo konservativnim in patriarhalnim družbenim normam. Njen lokalni vzdevek je bil »Deli Rosa«, kar pomeni »Neustrašna Rosa«. (1878–1970)
Estella Solomons	Ena od vodilnih irskih umetnic svoje generacije in pol stoletja ženska v samem središču dublinskega kulturnega življenja. Bila je feministka, ki je tesno sodelovala s Cumann na mBan, irsko žensko republikansko

	organizacijo. Njen atelje je bil pogosto podvržen racijam, zato je sežgala portrete oseb, ki so se skrivale pri njej. (1882–1968)
Alojzija Štebi	Političarka, novinarka in urednica <i>Ženskega lista</i> . Njena razprava <i>Demokratizem in ženstvo</i> je načrtala program za izboljšanje družbenega položaja žensk. Ustanovila je Feministično alianso Kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ter zagovarjala enakost moških in žensk. (1883–1956)
Rajna Aleksova	Prva lekarnarka v Makedoniji in na Balkanu. Potem ko je leta 1906 diplomirala v Švici, v Makedoniji ni mogla odpreti svoje lastne lekarne, ker tedanja zakonodaja tega ni dovoljevala. Končno je dobila dovoljenje leta 1909 in postala ena od redkih podjetnic v regiji v prvi polovici 20. stoletja. (1883–1959)
Nasta Rojc	Ena od najpomembnejših hrvaških umetnic s prehoda v 20. stoletje, najbolj znana po svojih samozavestnih avtoportretih. Leta 1927 je ustanovila prvo žensko umetniško združenje na Hrvaškem, ki je organiziralo skupinske razstave umetnic v Zagrebu. Razkrito je živela z žensko, zaradi česar so jo v zgodovino pisju postavili ob stran. (1883–1964)
Vinka Bulić	Publicistka, feministka in imenitna kronistka svojega obdobja. Bila je novinarka za splitski dnevnik <i>Novo doba</i> , ena od ustanoviteljic Ženskega gibanja v Splitu leta 1926 in njegova najaktivnejša članica. Ukvarjala se je z gorništvom in kot goreča humanitarka zbirala pomoč za revne otroke iz obrobja Splita. (1884–1965)
Angela Piskernik	Botaničarka in muzealka. Leta 1914 je postala prva Slovenka, ki je doktorirala iz naravoslovja. Opisala je 2.222 rastlinskih vrst, bila pa je tudi pobudnica zaščite prvih naravovarstvenih območij v Sloveniji in odgovorna za ustanovitev Triglavskega narodnega parka. (1886–1967)
Nakie Bajram	Turška socialistka, učiteljica in aktivistka za pravice žensk. Leta 1907 je v Skopju ustanovila Združenje turških žensk, leta 1909 pa se je pridružila socialdemokratski organizaciji, ki sta je ustanovila Rosa Plaveva in njen soprog. Bajram se je v svojem aktivizmu osredotočala predvsem na izobraževanje in emancipacijo žensk. (1889–1962)
Diana Budisavljević	Humanitarka in aktivistka, ki je med drugo svetovno vojno organizirala akcijo reševanja srbskih otrok iz fašističnih ustaških taborišč. Ko gre za otroke v vojni, njeno delo velja za predhodno Konvenciji o otrokovih pravicah in je prispevalo k vzpostavitvi socialnega dela na Hrvaškem. (1891–1987)
Kata Pejnović	Kot članica Komunistične partije Jugoslavije se je osredotočala na blažitev etničnih trenj med Srbi in Hrvati, politično izobraževanje kmečkega prebivalstva v zahodni Liki in ženska vprašanja. Soustanovila je ženski časopis <i>Žena u borbi</i> (Ženska v boju) in bila prva predsednica Antifašistične fronte žensk. (1899–1966)

4

Dušana Šantel Kanoni	Prva diplomirana arhitektka v Sloveniji. Njeno delo je vključevalo krajinsko arhitekturo, stavbno adaptacijo, oblikovanje pohištva in igrač. Njen priročnik <i>Kako opremim stanovanje</i> je izšel leta 1938, v njem pa so tudi primeri pohištva in dekorativnih elementov, ki jih je oblikovala sama. (1908–1988)
Marta Paulin Schmidt	Plesna umetnica, ki velja za prvo izvajalko sodobnega plesa v Sloveniji pred 2. svetovno vojno. Sodelovala je v narodnoosvobodilnem boju, kjer je bila ena od ustanoviteljic partizanskega gledališča in dobila partizansko ime Brina. Zaradi ozeblin se je morala odpovedati profesionalnemu plesu in se po vojni osredotočiti na pedagoško delo. (1911–2002)
Vida Tomšič	Antifašistka, aktivistka za pravice žensk in političarka, ki je odigrala vodilno vlogo v oblikovanju programa ženske emancipacije ter prispevala k politiki, ki je spodbujala politično, družbeno in ekonomsko enakost žensk. (1913–1998)
Mara Bešter	Prva slovenska doktorica ekonomije. V Slovenijo je uvedla mednarodno primerljive statistične kazalnike, se ukvarjala z ekonomskimi in družbenimi implikacijami rasti prebivalstva in ekonomskim položajem žensk. Leta 1982 je bila izvoljena za ustavno sodnico. (1922–2010)
Mimoza Nestorova-Tomić	Arhitektka, načrtovalka in urbanistka, ki je odigrala pomembno vlogo pri generalnem načrtu in rekonstrukciji Skopja po potresu leta 1963. Med letoma 1986 in 1989 je bila zaposlena kot direktorica Inštituta za načrtovanje in arhitekturo, torej na najpomembnejšem državnem položaju v arhitekturi. (1929–)
Vera Vesković Vangeli	Zgodovinopiska, humanistka in pripadnica prve generacije sodobnih makedonskih zgodovinarjev. Utrla je pot do spolno zaznamovanega raziskovanja v nacionalni, družbeni in ekonomski zgodovini, svojo kariero pa je posvetila raziskovanju in potrjevanju zgodovinske vloge žensk. (1933–2007)
Iskra Grabul	Arhitektka in umetnica. Skupaj z možem Jordanom Grabulom je ustvarila velikanski memorial Makedonium v Kruševem, komemoracijo ilindenske vstaje in vojakov, ki so izgubili življenje v borbi za makedonsko osvoboditev. Memorial velja za eno od sedmih najzanimivejših brutalističnih gradenj na svetu. (1936–2008)
Nuala O'Faolain	Pisateljica in novinarka. Avtorica priljubljene mnenjske kolumne v <i>The Irish Times</i> in več knjig, od katerih so najopaznejši memoari <i>Are You Somebody?: The Accidental Memoir of a Dublin Woman</i> (Ali si nekdo?: naključni spomini Dublinčanke). V svojih delih je obravnavala ljubezen, izgubo, zavrnitev in družbene probleme ter ubesedila dvome in bojazni žensk. (1940–2008)

Nan Joyce	Aktivistka za pravice irske etnične skupine Popotniki (Travellers). Prizadevala si je izboljšati življenje Popotnikov na Irskem in v Severni Irski. Kot pionirka je zagovarjala pravice Popotnikov, ozaveščala o mnogih skritih težavah, s katerimi so se spoprijemali, in bila prva pripadnica Popotnikov, ki je kandidirala na irskih državnih volitvah leta 1982. (1940–2018)
Christine Buckley	Ena od prvih žensk, ki so preživele institucionalno zlorabo in nato vodile uspešno kampanjo za preiskovanje zlorabe otrok v industrijskih šolskih sistemih na Irskem. Bila je medicinska sestra in je kot prostovoljka več kot 30 let pomagala žrtvam nasilja s svetovanjem in izobraževanjem. (1946–2014)
Edita Schubert	Njeno delo zaseda ključno mesto v hrvaški umetnosti 20. stoletja. V 30 letih svoje kariere je nenehno raziskovala različne umetniške medije, iz česar so izšla odkritja povsem izvirnih tehnologij za izvajanje del in posledično izumljanje novega umetniškega jezika. (1947–2001)
Lydia Sklevicky	Prva hrvaška akademičarka, ki je obravnavala socialno zgodovino žensk s feminističnega vidika. Bila je sourednica prve študije feministične antropologije v Jugoslaviji <i>Antropologija žene</i> (Antropologija ženske). Njena dela so izšla posthumno v knjigi <i>Konji, žene, ratovi</i> (Konji, ženske, vojne). (1952–1990)
Ljiljana Dirjan	Pesnica, novinarka in publicistka, ki je utrla pot drugim pesnicam in pisateljicam v Makedoniji. Kot ena od ustanoviteljev in urednikov časopisa <i>Sarajevske sveske</i> (Sarajevski zvezki) je bila ena od najpomembnejših osebnosti, ki so povezovale pesnice in pisateljice v regiji. (1953–2017)
Lyra McKee	Preiskovalna novinarka, ki je pisala o posledicah konflikta v Severni Irski, institucionalni zlorabi otrok, obenem pa je aktivno vodila kampanje za pravice žensk in LGBTQI oseb. V delu <i>Letter to My 14-Year-Old Self</i> (Pismo 14-letni meni) opisuje preganjanje, ki mu je bila podvržena v šoli, potem ko se je razkrila kot lezbijka. (1990–2019)

5

Projekt Women on Women sofinancira Evropska komisija v sklopu programa Ustvarjalna Evropa.